

MARSZAŁEK
WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

KS-I.O.0003.9.2022
DSI-II.ZD-00018/22

Poznań, dnia 27 czerwca 2022 roku

Sz. P.
Zofia Itman
Radna Województwa Wielkopolskiego

Szanowna Pani Radna,

odpowiadając na interpelację złożoną przez Panią podczas XLII sesji Sejmiku Województwa Wielkopolskiego, która odbyła się w dniu 30 maja 2022 r., w sprawie wniosku spółki działającej pod nazwą: Polbud Polak sp. z o.o., z siedzibą Wyróbki 11, 88-300 Mogilno, w sprawie zmiany uchwały Nr XXIX/753/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 marca 2017 r. w sprawie Powidzkiego Parku Krajobrazowego przekazuję następujące wyjaśnienia.

Przedmiotem złożonego do Sejmiku Województwa Wielkopolskiego wniosku firmy POLBUD POLAK Sp. z o. o. (pismo z dnia 28 lutego 2022 r., dołączone do przedłożonej interpelacji) jest żądanie uchylecia na okres 5 lat zakazów określonych w § 4 ust. 1 pkt 4 i 5 uchwały Sejmiku Województwa Wielkopolskiego (dalej SWW) z dnia 27 marca 2017 r. w sprawie Powidzkiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Wiel. z 2017 r., poz. 2940), tj. zakazu pozyskiwania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu oraz zakazu wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych, w celu umożliwienia realizacji inwestycji polegającej na eksploatacji kruszywa naturalnego na działce o nr ewid. 42/1, obręb Smolniki Powidzkie, gmina Powidz.

Tożsame żądanie zostało złożone przez wspomnianego przedsiębiorcę na ręce SWW wcześniej, pismem z dnia 8 marca 2021 r., wraz z uzasadnieniem i dokumentacją fotograficzną oraz dokumentacją dotyczącą sytuacji formalno-prawnej złoża. W treści interpelacji Pani radnej Zofii Itman wskazano m. in., że „(...) przedsiębiorcy nabyli działkę (...) celem częściowego wydobywania kruszywa naturalnego i przywrócenia przedmiotowej działki do wyglądu przypominającego Park Krajobrazowy. W tym celu wykonali badania geologiczne i na tej podstawie wykonali dokumentację geologiczną złoża kruszywa naturalnego SMOLNIKI POWIDZKIE I (...)”. Dalej wskazano, iż „Obecnie ta działka jest bardzo zdegradowana i nie przypomina w żaden sposób parku krajobrazowego (jak najbardziej wskazane jest przeprowadzenie rewitalizacji)”. W treści interpelacji podniesiono ponadto argument o treści: „Dlatego uważam, że na działce 42/1 należy przeprowadzić proponowaną inwestycję a następnie po jej zakończeniu przeprowadzić rekultywację terenu w kierunku wodno-leśnym, co spowoduje powstanie odpowiednich warunków do bytowania w tym rejonie różnego rodzaju dzikich zwierząt”.

Na wstępie należy podkreślić, iż aktualnie obowiązującym aktem prawa określającym regulacje na obszarze wskazanego parku krajobrazowego jest uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 marca 2017 r. w sprawie Powidzkiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Wiel. z 2017 r., poz. 2940).

Zgodnie z § 4 ust. 1 pkt 4 i 5, na obszarze Parku obowiązują wskazane przez Wnioskodawcę zakazy, tj. zakaz pozyskiwania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu oraz zakaz wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztorowym, przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych.

Zgodnie z § 4 ust. 2 pkt 2 ww. uchwały, obowiązujące na terenie Powidzkiego Parku Krajobrazowego zakazy nie dotyczą działań związanych z wydobywaniem kopalin na obszarach określonych w koncesjach na wydobywanie kopalin lub dokumentacjach złóż kopalin zatwierdzonych lub przyjętych przez właściwe organy administracji geologicznej obowiązujących w dniu wejścia w życie niniejszej uchwały. W przypadku przedmiotowego złoża kruszywa naturalnego powyższe odstępstwo nie może mieć zastosowania z uwagi na zatwierdzenie dokumentacji złoża przez właściwy organ po dniu 20 kwietnia 2017 r., tj. po wejściu w życie ww. uchwały w sprawie Powidzkiego Parku Krajobrazowego (z dokumentacji sprawy wynika, że dokumentację geologiczną złoża zatwierdzono decyzją Marszałka Województwa Wielkopolskiego z 22 lutego 2021 r. sygn. DSR-I.7427.3.2021). Działalność wydobywcza w odniesieniu do udokumentowanego na działce 42/1 złoża nie jest zatem możliwa z punktu widzenia powyższego zakazu. Jednakże jest ona ograniczona także z innych względów formalno-prawnych, na co wskazano poniżej.

Inwestycja związana z eksploatacją ww. złoża kruszywa naturalnego, jest ponadto przedsięwzięciem mogącym znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 r. poz. 1029), zwanej dalej *ustawą OOI*. Katalog przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko określa rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2019, poz. 1839 ze zm.). Przedmiotowa inwestycja kwalifikuje się jako przedsięwzięcie mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, wobec powyższego w odniesieniu do przedmiotowej inwestycji obowiązuje ponadto zakaz określony w § 4 ust. 1 pkt 1 uchwały Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie Powidzkiego Parku Krajobrazowego – tj. realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów *ustawy OOI*.

Z kolei ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 r. poz. 916) (dalej zwana *uop*) w art. 17 ust. 3 przewiduje następujące odstępstwo od powyższego zakazu – zakaz ten nie dotyczy realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których sporządzenie raportu o oddziaływaniu na środowisko nie jest obowiązkowe (tj. przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko) i przeprowadzona procedura oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak niekorzystnego wpływu na przyrodę i krajobraz parku krajobrazowego. Realizacja inwestycji w kontekście ww. zakazu, jest możliwa zatem tylko wówczas, gdy zostanie przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko, która wykaże brak negatywnego wpływu na przyrodę i krajobraz parku krajobrazowego. Nawet zatem, gdyby nie istniał zakaz dotyczący wydobywania kopalin, realizacja przedmiotowej inwestycji byłaby możliwa wyłącznie po uzyskaniu decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (wymaganej m. in. przed uzyskaniem koncesji) – z racji, iż inwestycja stanowi przedsięwzięcie mogące znacząco oddziaływać na środowisko, oraz, z uwagi na brzmienie wspomnianego odstępstwa z art. 17 ust. 3 ustawy, obowiązkowego przeprowadzenia procedury oceny oddziaływania na środowisko, która nie wykazałaby negatywnego wpływu na przyrodę i krajobraz

Powidzkiego Parku Krajobrazowego. W kontekście walorów przyrodniczych Parku oraz celów jego ochrony, nie wydaje się możliwy brak niekorzystnego wpływu na Park, o czym będzie mowa poniżej.

Na tym jednak nie kończą się formalno-prawne ograniczenia dotyczące działalności wydobywczej na przedmiotowym obszarze - zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 88 lit. c ww. rozporządzenia w sprawie rodzajów przedsięwzięć (...), przedsięwzięciem mogącym potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko jest także zmiana lasu, innego gruntu o zwartej powierzchni co najmniej 0,10 ha pokrytego roślinnością leśną – drzewami i krzewami oraz runem leśnym – lub nieużytku na użytek rolny lub wylesienie mające na celu zmianę sposobu użytkowania terenu: na obszarach objętych formami ochrony przyrody (...). Jak wynika z ewidencji gruntów i budynków, przedmiotowa działka stanowi las. Zgodnie z ww. przepisem rozporządzenia, zmiana sposobu użytkowania gruntu stanowiącego las o powierzchni co najmniej 0,10 ha, z racji tego, że stanowi przedsięwzięcie mogące znacząco oddziaływać na środowisko, wymagała będzie uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia oraz przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, która także winna ocenić wpływ wylesienia na przyrodę i krajobraz Parku.

Podsumowując, inwestycja związana z wydobyciem kruszywa na tym obszarze, klasyfikowana jest jako przedsięwzięcie mogące znacząco oddziaływać na środowisko z dwóch powodów – eksploatacji złoża oraz wylesienia. Możliwość realizacji przedsięwzięcia uzależniona jest od tego, czy możliwe będzie względem niego zastosowanie odstępstwa określonego we wspomnianym art. 17 ust. 3 *uop*.

Zagadnienia związane z tworzeniem oraz ustanawianiem porządku prawnego na terenie parku krajobrazowego reguluje art. 16 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Zgodnie z art. 16 ust. 3 ww. ustawy kompetencje sejmiku województwa w ww. zakresie obejmują utworzenie lub powiększenie oraz likwidację lub zmniejszenie parku krajobrazowego, w drodze uchwały. W aktualnym orzecznictwie wyraźnie zarysowany jest pogląd, że pod pojęciem „utworzenie” parku krajobrazowego nie mieści się wyłącznie wyznaczenie obszaru chronionego w terenie, w sensie geograficznym. Z treści art. 16 ust. 3 *uop* wynika bowiem, że pojęcie to oznacza nadto określenie dla parku szczególnych celów ochrony oraz zakazów, wybranych spośród wymienionych w art. 17 ust. 1 *uop*, wynikających z potrzeb ochrony obszaru. Ustawodawca dla tej formy ochrony przyrody nie przewidział innych, poza potrzebami ochrony przyrody, przesłanek co do zasadności wprowadzenia zakazów. Realizację tego zadania w powyższym, usankcjonowanym przepisami ustawy o ochronie przyrody, kształcie, powierzył sejmikowi województwa. Oznacza to, że organ ten wypełniając dyspozycję przywołanego art. 16 ust. 3 *uop* w zakresie wprowadzenia na terenie parku krajobrazowego określonych zakazów, kieruje się wyłącznie celami i potrzebami ochrony parku i sankcjonuje ten stan rzeczy w akcie prawa miejscowego, jakim jest uchwała sejmiku województwa. Katalog zakazów określa wyłącznie ustawodawca, natomiast biorąc pod uwagę występujący na terenie parku stan faktyczny wymagający ochrony prawnej (poprzez wskazanie celów ochrony), odpowiedniego doboru tych zakazów dokonuje sejmik województwa jako organ do tego kompetentny i uprawniony.

W orzecznictwie zakres delegacji ustawowej wynikający z art. 16 ust. 3 *uop* nie budzi wątpliwości. W jej ramach właściwy organ winien dokonać wyboru zakazów spośród katalogu zakazów ujętych w art. 17 ust. 1 *uop*. Jeżeli organ założycielski zdecyduje się na wprowadzenie jakiejś grupy zakazów (co musi zostać poprzedzone ustaleniem stanu i celów ochrony parku), to nie może dokonywać ich modyfikacji. Gdyby bowiem intencją ustawodawcy było przyznanie swobody w tym zakresie organowi założycielskiemu, to nie formułowałby sam zakazów, ale jedynie katalog ograniczeń, które mogą być zmieniane (patrz wyroki Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku sygn. II SA/Gd 634/18 i Naczelnego Sądu Administracyjnego II OSK 2830/12 oraz K. Gruszecki, Ustawa o ochronie przyrody. Komentarz, LEX/el. 2017). W myśl § 3 uchwały Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 marca 2017 r. w sprawie Powidzkiego Parku Krajobrazowego do szczególnych celów ochrony na terenie Parku należy:

- 1) ochrona i zachowanie polodowcowego krajobrazu fragmentu Pojezierza Gnieźnieńskiego, a w szczególności – krajobrazu jezior rynnowych oraz pagórków morenowych i innych charakterystycznych form geomorfologicznych;
- 2) zachowanie populacji rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz ich siedlisk;
- 3) zachowanie naturalnych ekosystemów jezior i mokradet;
- 4) utrzymanie walorów kulturowych.

To w odniesieniu do powyższych celów ochrony obowiązkiem organu było wprowadzenie zakazów mających zagwarantować ich zachowanie. Biorąc pod uwagę charakter terenu, na którym udokumentowano złożę kruszywa naturalnego Smolniki Powidzkie I, szczególnego znaczenia w formalno-prawnej jak i merytorycznej analizie zakresu złożonej interpelacji nabiera cel wskazany w § 3 pkt 1 ww. uchwały, tj. ochrona i zachowanie polodowcowego krajobrazu fragmentu Pojezierza Gnieźnieńskiego, a w szczególności krajobrazu jezior rynnowych oraz pagórków morenowych i innych charakterystycznych form geomorfologicznych. W tym miejscu należy odnieść się do podniesionej w interpelacji argumentacji iż „Obecnie ta działka jest bardzo zdegradowana i nie przypomina w żaden sposób parku krajobrazowego (jak najbardziej wskazane jest przeprowadzenie rewitalizacji)”, a wcześniej we wniosku przedsiębiorstwa POLBUD POLAK Sp.z o. o. z dnia 8 marca 2021 r. - „Niewątpliwie obszar działki nr 42/1 – jako część Powidzkiego Parku Krajobrazowego nie posiada obecnie walorów, dla których park został ustanowiony”, z którą bez cienia wątpliwości nie można się zgodzić. Otóż działka ewid. nr 42/1, obręb Smolniki Powidzkie, gmina Powidz położona jest w obrębie równiny sandrowej, a więc formy związanej z morfogenetyczną działalnością wód lodowcowych (polodowcowa forma geomorfologiczna). Sandr jest rozległym, bardzo płaskim stożkiem napływowym zbudowanym ze żwirów i piasków osadzonych i wytlukanych przez wody pochodzące z topnienia łądolodu. Powstaje podczas regresji lub postępu łądolodu na jego przedpolu. Sandry zbudowane są z materiału piaszczystego i żwirowego ułożonego warstwami, jedna nad drugą (por. Mapa Geomorfologiczna Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej pod red. Bogumiła Krygowskiego; edycja 2007 opracowana w Instytucie Geologii i Geoinformacji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu). Pod względem podziału fizjograficznego Polski obszar przynależy do mezoregionu Równina Wrzesińska, będącego w większości bezzeziorną równiną morenową z niewielkimi sandrowo-kemowymi wzniesieniami. Powyższe wybitnie świadczy o młodoglacjalnym (polodowcowym) charakterze przedmiotowego terenu. Ochrona i zachowanie tego typu form należy do szczególnych celów ochrony Powidzkiego Parku Krajobrazowego (vide § 3 pkt 3 uchwały Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 marca 2017 r. w sprawie Powidzkiego Parku Krajobrazowego). Działka posiada zatem ewidentnie walory, dla ochrony których został utworzony Powidzki Park Krajobrazowy; trudno wyobrazić sobie bardziej namacalny przejaw polodowcowej rzeźby terenu jak nagromadzenie powstałych w wyniku topnienia łądolodu piasków i żwirów, determinujących zarówno przyrodniczy jak i geomorfologiczny charakter terenu.

Mając zatem na względzie cel ochrony Parku w brzmieniu nadanym w § 3 pkt 1 ww. uchwały w sprawie Powidzkiego Parku Krajobrazowego, wprowadzenie zakazów: pozyskiwania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu oraz wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwosuwiskowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych, jest celowe i uzasadnione. Częściowo odkryte złożę piasków na analizowanym terenie oraz fakt składowania na nim odpadów, nie świadczą o degradacji terenu. Z degradacją będziemy mieć do czynienia wówczas, gdy dojdzie do przekształcenia naturalnej rzeźby, charakteru i funkcji ekosystemowych tego terenu, co bezsprzecznie miałyby miejsce w wyniku rozpoczęcia eksploatacji złoża. Również stwierdzenie, że teren nie przypomina parku krajobrazowego, wydaje się logicznie i merytorycznie nieuzasadnione. Nie istnieją bowiem określone wzorce czy standardy wizualne obszarów chronionych. Ich wygląd uzależniony jest od geomorfologicznego

charakteru rzeźby terenu, determinującego w dalszej kolejności rodzaj rozwijających się w ich obrębie ekosystemów.

Przedmiotowy teren również pod względem biocenotycznym jest niezwykle cenny. Występujące na działce nr 42/1 otwarte tereny piaszczyste otoczone zbiorowiskami leśnymi, razem z występującymi w otoczeniu tego terenu lasami stanowią i winny stanowić w przyszłości całość w sensie krajobrazowym, przestrzennym i ekologicznym. Należy podkreślić, że bezleśne piaski równin sandrowych nierzadko są siedliskiem cennych gatunków roślin i grzybów oraz miejscem występowania cennych zbiorowisk roślinnych (np. rzadkich regionalnie muraw kserotermicznych z klasy *Festuco-Brometea* czy muraw psammofilnych z klasy *Koelerio-Corynephoretea*), a nawet siedlisk przyrodniczych (np. 2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi, 6120 Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*) czy 6210 Murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea* i ciepłolubne murawy z *Asplenion septentrionalis* i *Festucion pallentis*)). Przedmiotowy teren stanowi ponadto enklawę w otoczeniu terenów leśnych, co tym bardziej czyni go cennym elementem urozmaicającym krajobraz parku, zarówno pod względem fizjonomicznym, jak i przyrodniczym i siedliskowym.

W interpelacji ponadto podniesiono, że „(...) na działce 42/1 należy przeprowadzić proponowaną inwestycję a następnie po jej zakończeniu przeprowadzić rekultywację terenu w kierunku wodno-leśnym, co spowoduje powstanie odpowiednich warunków do bytowania w tym rejonie różnego rodzaju dzikich zwierząt”. Eksploatacja wydobywcza złoża kruszywa doprowadzi do nieodwracalnego przekształcenia terenu, w tym zniszczenia skały macierzystej stanowiącej naturalne podłoże dla organizmów żywych, w szczególności roślin, tworzących określone zbiorowiska roślinne determinujące charakter krajobrazu. Rekultywacja wodno-leśna doprowadzi do antropogenicznego ukształtowania całkowicie odmiennych od naturalnych, istniejących przed realizacją inwestycji, warunków siedliskowych i doprowadzi do całkowitej przemiany krajobrazu w tym miejscu.

Chcąc chronić krajobraz ukształtowany przez działalność glacialną, ze wszystkimi jego naturalnie ukształtowanymi cechami stanowiącymi o jego wartości, to jest rzeźbą terenu, formami geomorfologicznymi czy osadami polodowcowymi (nieradko stanowiącymi źródło cennych kruszyw wykorzystywanych do celów gospodarczych), niewłaściwym byłoby nie sięgnąć po narzędzia jakie określił w tym celu ustawodawca, polegające na zakazaniu na terenie parku (gdzie właśnie tenże krajobraz podlega ochronie) działań związanych z ingerencją w kluczowe cechy krajobrazu, a do takich działań niewątpliwie należą pozyskiwanie skał czy prace ziemne zniekształcające rzeźbę terenu. Warto w tym miejscu odnieść się do stanowiska Trybunału Konstytucyjnego wskazanego w wyroku z dnia 22 listopada 1999 r. sygn. K 6/99, przytoczonego we wspomnianym już wyroku WSA w Gdańsku: zgodnie z art. 92 ust. 1 Konstytucji RP rozporządzenia są wydawane przez organy wskazane w Konstytucji, na podstawie szczegółowego upoważnienia zawartego w ustawie i w celu jej wykonania. Upoważnienie powinno określać organ właściwy do wydania rozporządzenia i zakres spraw przekazanych do uregulowania oraz wytyczne dotyczące treści aktu. Oceniając legalność rozporządzenia, jako aktu podstawowego należy przede wszystkim uwzględnić okoliczności:

- 1) czy zostało wydane przez organ upoważniony,
 - 2) czy służy realizacji ustawy i mieści się w zakresie spraw przekazanych przez nią do uregulowania,
 - 3) czy odpowiada "merytorycznej treści dyrektywnej", której wykonaniu przepisy rozporządzenia mają służyć.
- Jak zauważył Trybunał, treść i cel rozporządzenia są zdeterminowane przez cel ustawy, którą ma wykonywać. Przepisy wykonawcze muszą pozostawać w związku merytorycznym i funkcjonalnym w stosunku do rozwiązań ustawowych, ponieważ tylko w ten sposób mogą być wyznaczone granice, w jakich powinna mieścić się regulacja zawarta w przepisach ustawowych. Na gruncie przedmiotowej sprawy przepisem wykonawczym, który podlega wskazanym w ww. wyroku TK zasadom legalności jest uchwała sejmiku województwa. Park krajobrazowy jest formą ochrony przyrody.

Nadrzędnym celem ustawy o ochronie przyrody, która to definiuje pojęcie formy ochrony przyrody oraz deleguje sejmik województwa do wydawania przepisów wykonawczych w sprawie parku krajobrazowego, jest ochrona przyrody. To ona determinuje treść i cel uchwał sejmiku. W myśl obowiązujących regulacji na gruncie ustawowym (a tylko taki umożliwi zgodnie z Konstytucją RP ograniczenie praw i interesów w celu ochrony środowiska) potrzeba ochrony i związane z nią wprowadzenie zakazów na terenie obszaru chronionego nie może być determinowane interesem jednostki.

Z punktu widzenia upoważnień ustawowych określonych w art. 16 ust. 3 *uop*, biorąc pod uwagę omówione wcześniej szerokie pojęcie instytucji prawnej jaką jest „utworzenie” parku krajobrazowego (wyznaczenie położenia i granic wraz z ustanowieniem celów i zakazów) oraz określone w tym przepisie przesłanki umożliwiające likwidację obszaru (bezpowrotna utrata walorów, dla których utworzono park krajobrazowy), zasadnym wydaje się zastosowanie analogii w kwestii ewentualnej możliwości zniesienia wprowadzonych wcześniej na terenie parku ograniczeń, służących celom jego ochrony. Otóż jedyną przesłanką dopuszczającą taką zmianę byłaby bezpowrotna utrata wcześniej wskazanych w akcie założycielskim celów ochrony parku, a w związku z tym zaistnienie braku potrzeby ich prawnej ochrony, co mogłoby uzasadniać zniesienie ograniczeń. Przy czym zawsze należy mieć na względzie, iż zarówno wartości, dla których park utworzono, walory krajobrazowe, jak i cele ochrony parku, zawsze należy rozpatrywać w odniesieniu do całego obszaru parku, składającego się na integralną całość. O wartościach parku, dla których wymagana jest ochrona prawna, stanowi całość powiązań ekologiczno-przestrzennych istniejących na terenie obszaru. Nigdy nie powinien stanowić o tym wycinek obszaru, będący jedynie jednym z wielu fragmentów składających się na całość ww. powiązań. W myśl ponadto art. 5 pkt 8 *uop*, ochrona krajobrazowa to ochrona cech charakterystycznych danego krajobrazu. Krajobraz Powidzkiego Parku Krajobrazowego to wspomniana całość, która nie może być postrzegana pod kątem pojedynczej działki ewidencyjnej.

Ponadto zaznacza się, że Marszałek Województwa Wielkopolskiego, decyzją znak: DSR-I.7422.1.35.2020 z dnia 18 listopada 2020 r., zatwierdził „Projekt robót geologicznych w celu poszukiwania i rozpoznania złoża kruszywa naturalnego na działce ewidencyjnej nr 42/1 obręb Smolniki Powidzkie, miejscowość Smolniki Powidzkie, gmina Powidz, powiat słupecki, województwo wielkopolskie” (dalej jako „Projekt...”). W uzasadnieniu tejże decyzji Wnioskodawca: POLBUD POLAK Ss. z o.o., z siedzibą w m. Wyrobki 11, 88-300 Mogilno, został poinformowany, iż decyzja nie upoważnia do eksploatacji kopaliny, ani nie przesądza o możliwości udzielenia koncesji na wydobywanie ze złoża „Smolniki Powidzkie”, w przypadku jego udokumentowania. Zaznaczono także, iż z uwagi na usytuowanie terenu projektowanych robót geologicznych na obszarze Powidzkiego Parku Krajobrazowego, Wnioskodawca może być narażony na ryzyko nieuzyskania koncesji na eksploatację kopaliny ze złoża, udokumentowanego na podstawie przedmiotowego „Projektu ...”.

Na podstawie prac geologicznych wykonanych według „Projektu...” została sporządzona „Dokumentacja geologiczna złoża kruszywa naturalnego w kat. C1 »Smolniki Powidzkie« położonego w miejscowości Smolniki Powidzkie, gmina Powidz, powiat słupecki, województwo wielkopolskie” (zwanej dalej jako „Dokumentacja...”), którą Marszałek Województwa Wielkopolskiego zatwierdził decyzją znak: DSR-I.7427.3.2021 z dnia 22 lutego 2021 r. Jednym z dokumentów stanowiących załącznik do „Dokumentacji ...” jest mapa sytuacyjno-wysokościowa, sporządzona według stanu na dzień 17 grudnia 2020 r. Z analizy ww. mapy wynika, że na terenie przedmiotowej działki występują zagłębienia o charakterze naturalnym. Jedynie w części południowej występuje niewielkie wyrobisko o wymiarach 40 m x 25 m i głębokości około 1,0-1,6 m p.p.t.

W świetle materiałów, którymi dysponuje tutaj Organ nie można uznać za zasadne twierdzenia, iż omawianą działkę stanowią grunty zdegradowane. Wyrobisko zajmuje bowiem niewielką powierzchnię działki, natomiast pozostały obszar stanowi teren o nienaruszonej rzeźbie.

Reasumując, podniesione w piśmie kwestie degradacji terenu i obecności dzikich wysypisk śmieci powinny skłonić właściciela działki do podjęcia skutecznych działań, które chroniłyby działkę przed degradacją, w tym dokonywania zgłoszeń do odpowiednich organów. Postrzeganie budowy kopalni odkrywkowej jako sposobu na powstrzymanie degradacji terenu, z punktu widzenia celów ochrony Powidzkiego Parku Krajobrazowego jest niezasadne. Uchylenie przez organ uprzednio wprowadzanych zakazów obowiązujących w parku krajobrazowym w sposób dowolny, prowadziłoby do zatracenia nadrzędnej roli tych przepisów wykonawczych, jaką jest ochrona m. in. wartości przyrodniczych i walorów krajobrazowych rozpatrywanych w kontekście całego obszaru chronionego.

Z poważaniem
z up. Marszałka Województwa
Jacek Bogusławski
Członek Zarządu